

Fraktallar Fotoğraf mıdır?



Fraktal görüntülerinin fotoğraf sergilerinde sergilenip sergilenmemesi son günlerde tartışılan bir konu. Diğer yandan fraktallara baktığımızda görsel ve kavramsal olarak etkileyici görüntülerle karşılaşırız. Fraktallar üzerine yazılıp çizilenler ve fraktal geometri uygulamaları bunların yaratıcılık içeren çalışmaları olduğunu bir ölçüde ortaya koyuyor. Peki ama bu görüntüler fotoğraf mı?

Fotoğraf kavramının, bir görüntünün, üzerinde bir objektif bulunan fotoğraf makinesinde, görünür ışığın, gümüş halid (gümüşün bir halojen bileşiği) kristallerinden oluşan bir emülsiyonun üzerine düşürülmesiyle yakalanarak, kimyasal süreçlerden geçirilmesiyle açıklanması anlayışı çoktan geçerliliğini yitirmiş durumdadır.

Bu anlayış, fotoğrafın 19. yüzyıl ortalarındaki bilgi ve teknolojiyle sınırlanmasını ifade eder.

Bazılarına göre, bugünün fotoğrafı, görünen ışıkla elde edilen görüntülerle sınırlanmamalıdır. Her frekansta olabilen ışımaya elde edilen görüntüler de fotoğraf kapsamına sokulmalıdır.

Bu ise kullanılan frekans bölgesine uygun teknik yöntemler gerektirir. Cam mercekler kabaca kızılötesiyle morötesi dalgalar arasındaki bölgedeki ışığı geçirirken; gümüş halidler çok daha geniş bir banda (örneğin X-ışınları) tepki gösterir. Ama daha uzun ve kısa dalgalı boyları için başka yöntemlere gereksinim vardır.

Astronomlar radyoteleskoplar gibi özel araçlar kullanmaya yönelmiştir. Gelişmiş bilgisayarlar yardımıyla gözlemlerini görüntü olarak yakalayabilmektedirler.

Esas, ölçüt görüntülemenin yapılması olduğu için bunlar da fotoğaftır. Bu ve bunun gibi gelişmiş görüntüle-

'Artı Fotoğraf' diye adlandırabiliriz. Bir görüntü haline gelmeden önce bilgiler, günler haftalar ya da aylar süren bir sürede yavaş yavaş toplanarak, bilgisayarda saklanır. Yine de sonuçta ortaya çıkan görüntü fotoğraf olarak kabul edilir.

Ama fraktallar alanında başka bir durumla karşılaşırız. Bilgisayarda saklanan bilgi bir dalgaboyundan elde edilen ışımaya değil, bir matematik formülünün kullanılmasıyla oluşturulur. Görüntüler bilgisayardan bir yazıcı aracılığıyla doğrudan basılır ya da klasik yöntemle ekranlardan fotoğraflanır. Bu ikinci yöntemdeki görüntüler gerçek anlamıyla fotoğaftır. Ama bunlar fotoğraf olmayan bir olgunun doğrudan kayıtlarıdır. Bunlar çizim ya da resimlerin fotoğraflarıyla aynı sınıftadır. Başka bir anlatımla belge niteliğinde değerlendirilir. Sergi ve yarışmalarda bu yapıtlar bu düşünceyle değerlendirilmelidir.

Bu anlatılanlar bilgisayarda yaratılan fraktal görüntülerinin fotoğraflanması için geçerlidir. Renkli yazıcı gibi aygıtlardan elde edilen görüntülerin fotoğraf oldukları ise tartışmaya açıktır.

Fotoğraf tanımlaması geniş ve yenilikçi olmalıysa da bu tanıma fraktalların girmemesi yerinde olur, çünkü yaratıcı ve sanatsal olmalarına karşın bu sınıf, fotoğraflamayla değil, matematikle elde edilmektedir.

Pollock, G. "Fractals are they Photographs?", The Photograph: Journal, Temmuz-Ağustos 1993
Çeviri: Özgür Tek



me tekniklerinde bilgisayarın işe karışması şarttır. Çoğu zaman daha fazla bilgi almak için görüntünün son haline renk eklenir; buna yanlış renk (false colour) denir, çünkü gözle bakıldığında nesne aslında ona verilen rengi taşıyor olmayacaktır.

Bilgisayardaki bu gibi işlemler görüntüye yeni bir unsur katar; dolayısıyla son görüntü belki de katıksız fotoğraf olarak kabul edilemez. Bunu

